

4. Дидактика географії: монографія (електронна версія) / В. М. Самойленко, О. М. Топузов, Л. П. Вішнікіна, І. О. Діброва. К.: Ніка-Центр, 2013. CD (40 Мб), ISBN 978-966-521-619-3. 570 с.

5. Кільчевська О. В. Сучасна географічна освіта в школі. Географічна наука та освіта: від констатації до конструктивізму: Зб. наук. праць. 28-29 вересня 2018 р. Київ, 2018. 232 с.

6. Кульченко І. Роль географічної освіти в розвитку творчої особистості. НАУКА. ОСВІТА. МОЛОДЬ: матеріали XIII Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців (Умань, 22 квітня 2020 р.) / за ред. О. І. Безлюдного. Умань: Візаві, 2020. 310 с.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПАСАЖИРСЬКИХ І ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ВПРОДОВЖ СІЧНЯ-СЕРПНЯ 2020 І 2021 РР.

Павловська Т. С. – к. г. н., доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
Поторась О. В. – магістр 1-го року навчання географічного факультету ВНУ імені Лесі Українки
Білан А. Ю. – студентка 1 курсу географічного факультету ВНУ імені Лесі Українки

Львівська область має вигідне економіко-географічне положення, що зумовило розвиток розгалуженої мережі транспортних комунікацій. Область межує з Волинською, Рівненською, Тернопільською, Івано-Франківською, Закарпатською областями, а також з Республікою Польща. Довжина автомобільних доріг в області становить 8,4 тис. км, (5,18 % від загальної протяжності доріг України), з них з твердим покриттям – 8,2 тис. км (5,17 % від загальнодержавного показника) [5].

Територією регіону проходять міжнародні транспортні коридори, які з'єднують Україну з Польщею, Румунією, Словаччиною та Угорщиною, що підсилює його стратегічне значення для розвитку економіки країни та її інтеграції до європейської спільноти [2]: 1) міжнародний Критський транспортний коридор № 9 (Гельсінкі – Виборг – Санкт-Петербург – Псков – Москва – Калінінград – Київ – Любашівка/Роздільна – Кишинів – Бухарест – Димитровград – Александруполіс); 2) міжнародний транспортний коридор № 5 (Венеція – Трієст – Любляна – Будапешт – Ужгород – Львів); 3) міжнародний транспортний коридор № 3 (Берлін/Дрезден – Вроцлав – Львів – Київ).

Територію області перетинають автодороги міжнародного (М-06 Київ – Чоп, М-09 Львів – Рава-Руська, М-10 Львів – Краковець, М-11 Львів – Шегині, М-12 Стрий – Тернопіль – Кропивницький – Знам'янка; автодороги національного значення: Н-02 Львів – Тернопіль, Н-09 Мукачеве – Івано-Франківськ – Рогатин – Львів, Н-10 Стрий – Івано-Франківськ – Чернівці – Мамалига, Н-13 Львів – Самбір – Ужгород, Н-17 Львів – Радохів – Луцьк) та регіонального значення (Р-15 Ковель – Володимир-Волинський – Червоноград – Жовква, Р-39 Броди – Тернопіль, Р-40 Рава-Руська – Судова Вишня) [3]. Найбільшим транспортним вузлом регіону є м. Львів.

У січні-серпні 2021 року вантажообіг підприємств транспорту в області становив 7301,9 млн. ткм і порівняно з січнем-серпнем 2020 року збільшився на 20,5 % (табл.1). Усіма видами транспорту перевезено 10079,1 тис. т вантажів, що на 5,4 % більше обсягу перевезень січня-серпня 2020 року. Автотранспортом області в січні-серпні 2021 року перевезено 8077,1 тис. т вантажів, що на 8,8 % більше обсягу перевезень цього періоду в 2020 році [4].

У січні-серпні 2021 року в структурі вантажообігу за видами транспорту частка автомобільного транспорту становила 40 %, питома вага автомобільного транспорту в обсязі перевезених вантажів складала 80 %.

У січні-серпні 2021 року усіма видами транспорту виконано пасажирообіг в обсязі 1715,9 млн. пас. км, що на 32,9 % більше від обсягу перевезень січня-серпня 2020 року (рис. 2) [4]. Послугами пасажирського транспорту скористалися 99,0 млн пасажирів, що на 17,0 % більше відносно січня-серпня 2020 року (табл. 2). Автомобільним транспорт у січні-серпні 2021 року було перевезено 52,4 млн пасажирів, що на 24,8 % більше, ніж у січні-серпні попереднього року [4]. У січні-серпні 2021 року в структурі пасажирообігу за видами транспорту частка автомобільного транспорту становила 51,5 %, питома вага автомобільного транспорту в загальному обсязі перевезених пасажирів складала 53 %.

Таблиця 1

Вантажообіг та обсяги перевезень вантажів автомобільним транспортом у січні-серпні 2021 року [4]

	Вантажообіг		Перевезено (відправлено) вантажів	
	млн.ткм	у % до січня-серпня 2020	тис. т	у % до січня-серпня 2020
Транспорт загалом	7301,9	120,5	10079,1	105,4
автомобільний	2917,8	117,5	8077,1	108,8

Таблиця 2

Пасажирообіг та обсяг перевезених пасажирів автомобільним транспортом у січні-серпні 2021 року [4]

	Пасажирообіг		Перевезено (відправлено) пасажирів	
	млн.пас.км	у % до січня-серпня 2020	тис.	у % до січня-серпня 2020
Транспорт	1715,9	132,9	99042,9	117,0
автомобільний	883,8	131,6	52415,1	124,8

Отже, питома вага автомобільного транспорту Львівської області в структурі пасажирообігу за видами транспорту більша, ніж у аналогічній структурі вантажообігу регіону. Частка автомобільного транспорту в загальному обсязі перевезених вантажів усіма видами транспорту суттєво вища порівняно з часткою цього виду транспорту в загальному обсязі пасажирських перевезень. Упродовж досліджуваного періоду в Львівській області простежується зростання обсягів вантажо- і пасажиропотоків автомобільним транспортом. Ймовірно, така динаміка в цей період спричинена більш жорсткішими карантинними обмеженнями щодо пересування пасажирів залізничним та авіаційним видами транспорту, а також значною затребуваністю автомобільного транспорту при перевезенні вантажів через

його високу маневреність та мобільність в умовах інтенсивного житлового будівництва [1] та покращення якості дорожнього покриття автодоріг області.

Список використаних джерел

1. Будівництво / Економічна діяльність / Економічна статистика. Головне управління статистики у Львівській області URL: https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/inf_2009.php?vid=1&code=5&ozn_news=23&show=1&show2=1
2. Львівська обласна рада URL: <https://lvivoblrada.gov.ua/about-the-council/pasport-lvivskoj-oblasti>
3. Міжнародні транспортні коридори і Україна. Osvita.ua URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19430/>
4. Підсумки роботи транспорту Львівської області у січні–серпні 2021 року Головне управління статистики у Львівській області URL: http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/report/express_2009.php?ind_page=express&vid=3&id_news=12973&code=9
5. Транспорт України. Державна служба статистики України URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/2020/zb/10/zb_trans_19.pdf

РОЛЬ ТОПОНІМІКИ В СУСПІЛЬНІЙ ГЕОГРАФІЇ

Погребський Т. Г. – к. г. н., доцент,
завідувач кафедри економічної та соціальної
географії ВНУ імені Лесі Українки
Гарасимяк Л. М. – студентка 3 курсу
географічного факультету ВНУ імені Лесі
Українки

Одним із завдань суспільної географії є дослідження мереж і територіальних систем населених пунктів, однак кожен із населених пунктів має свою назву приурочену до певного предмета, людини, тварини, явища тощо. Знання про походження назви дозволить нам заглянути в минуле та допомогти побудувати майбутнє. Походження назв вивчає топоніміка, яка має для географії велике значення.

Топонім (назва географічного об'єкту) – конкретна адреса географічного об'єкту, конкретна прив'язка його до місцевості. У географії назви служать і для визначення географічного положення, і для вираження одиничних географічних понять. Різновидом топонімів є ойконіми [4].

Ойконіми – вид топонімів, що позначають власні назви поселень – міст, сіл, селищ. Вони містять важливу інформацію про особливості виникнення населених пунктів, їхніх мешканців; про природні й географічні умови місцевості, на території якої ці поселення засновані; про специфіку культурних і політичних зв'язків між сусідніми (найчастіше) і несусідніми етносами та державами, а отже, є важливими пам'ятками для географії, історії, етнографії, археології та інших наук [6].

Географічні назви є важливими і суттєвими елементами в житті і діяльності людини. Вони виконують визначені функції у суспільстві:

– номінативну;